

Verbetervoorstellen indicatoren interbestuurlijk toezicht

1. Inleiding

De basis voor de implementatie van het IBT in Zuid-Holland is vastgelegd in de door de provincie met alle 60 gemeenten getekende Bestuursvereenkomst IBT. De bestuursvereenkomst bevat voor elk van de zes toezichtdomeinen één indicator. Gelet op actuele ontwikkelingen in wet- en regelgeving is het noodzakelijk om voorafgaand aan elke nieuwe IBT-cyclus na te gaan of de huidige indicatoren nog bruikbaar zijn. Met het oog op de nieuwe IBT-cyclus in 2018 (Rapportage IBT over 2017) is er voor de domeinen ruimtelijke ordening en omgevingsrecht aanleiding om de tot dusver gehanteerde indicatoren te herzien. In deze notitie zijn de verbetervoorstellen beschreven. In bijlage 1 treft u een overzicht aan van de oude en nieuw beoogde indicatoren.

2. Ruimtelijke ordening

2.1 Aanleiding

De huidige actualiseringsplicht voor bestemmingsplannen zal op korte termijn vervallen. De afschaffing van die actualiseringsplicht blijft overigens “beperkt” tot plannen, die op www.ruimtelijkeplannen.nl te raadplegen zijn. Het wetsvoorstel voor afschaffing is in een vergevorderd stadium, heeft de instemming van de Raad van State en kan rekenen op ruime steun in de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel zal naar verwachting nog dit jaar van kracht worden. Dat betekent dat de huidige IBT- indicator voor het domein ruimtelijke ordening voor een groot deel niet meer toepasbaar is. Wel resteren nog de wettelijke verplichtingen om één of meer structuurvisies en plannen voor het hele grondgebied te hebben. De voorgaande IBT-rapportages bevatten op die punten voldoende informatie.

Met uitzondering van één gemeente voldoen alle gemeenten in Zuid-Holland aan de verplichting om het hele grondgebied te voorzien van plannen (geen witte vlekken). Die vraag opnieuw stellen heeft daarom geen meerwaarde. Wel zullen PS na de nu vast te stellen Rapportage IBT over 2016 ook bij de volgende IBT-rapportage over 2017 afzonderlijk worden geïnformeerd over nog aanwezige witte vlekken. De vraag naar de aanwezigheid van structuurvisies heeft alleen zin voor de enkele gemeente die daar nog niet over beschikt. Vandaar dat een voorstel volgt voor een andere indicator.

2.2 Voorstel nieuwe indicator

Het heeft de voorkeur een indicator te kiezen die ook beleidsmatig inhoudelijke informatie oplevert. Voor ruimtelijke ordening ligt het dan voor de hand om de gemeenten te bevragen op een andere wettelijke verplichting, namelijk het voldoen aan de regels uit de provinciale Verordening Ruimte. Daarbij gaat het om regels die opgesteld zijn om het provinciale ruimtelijke beleid ook juridisch te laten doorwerken. De informatie die op die manier verkregen kan worden heeft beleidsmatig een meerwaarde ten opzichte van de huidige indicator.

Uit het oogpunt van ruimtelijk beleid is het meer van belang te weten of er nog bestemmingsplannen zijn die ruimtelijke mogelijkheden bieden die niet meer in de huidige ruimtelijke inzichten passen dan te weten of een bestemmingsplan al dan niet ouder dan 10 jaar is. Overigens maakten de regels die in de verordening zijn opgenomen in veel gevallen ook in de jaren daarvoor al deel uit van het beleid en de regels van de provincie. Bestemmingsplanwijzigingen zijn al die tijd getoetst op dit beleid. Er mag dan ook verwacht worden dat veel geldende bestemmingsplannen in overeenstemming zijn met de provinciale regels. Enkele regels in de verordening zijn trouwens expliciet uitgesloten van de verplichting tot aanpassing van het bestemmingsplan (ladder voor duurzame verstedelijking, ruimtelijke kwaliteit en archeologie).

Voorgesteld wordt om met ingang van 2018 voor de jaarlijkse IBT-rapportage voor het domein ruimtelijke ordening de volgende indicator te hanteren:

De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Verordening Ruimte 2014 (artikel 3.4 Verordening Ruimte)

In de jaarlijkse IBT-rapportage gelden voor de beoordeling van de gemeenten de volgende criteria:

- Score groen: alle plannen zijn aangepast;
- Score oranje: plannen zijn deels nog niet aangepast. Nader aangeven om welk plan en welke regels van de verordening het gaat;
- Score rood: geen enkel plan is nog aan de verordening aangepast.

Toelichting: de Wet ruimtelijke ordening (art 4.1) bepaalt dat Provinciale Staten een verordening kunnen vaststellen waarin ten behoeve van provinciale ruimtelijke belangen regels worden opgenomen over de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. De raad van een gemeente moet die regels binnen een jaar na inwerkingtreding van de verordening verwerken in de bestemmingsplannen c.a. Provinciale Staten kunnen voor de implementatie ook een andere termijn stellen. Zuid-Holland beschikt over een dergelijke verordening: Verordening Ruimte 2014. In artikel 3.4 van de Verordening Ruimte is de aanpassingstermijn bepaald op drie jaar na inwerkingtreding van de desbetreffende bepaling van de verordening. De Verordening ruimte 2014 is in werking getreden op 1 augustus 2014. De eerste aanpassingstermijn termijn loopt dus af op 1 augustus 2017.

3. Omgevingsrecht

3.1 Aanleiding

De huidige indicator voor Omgevingsrecht is het vastgesteld hebben van een gemeentelijke verordening 'Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving'. Het beeld tot 1 juli 2017 laat zien dat van de 60 gemeenten in Zuid-Holland er 46 beschikken over zo'n vastgestelde verordening en dat de overige 14 gemeenten in een afrondende fase van vaststelling zitten. Daardoor is de huidige indicator niet meer onderscheidend genoeg om deze voor de IBT-rapportage over 2017 te gebruiken.

Bovendien is op 21 april 2017 het Besluit Omgevingsrecht (Bor) gewijzigd en op 1 juli 2017 in werking getreden. Met de wijziging van het Bor (hoofdstuk 7) wordt een verbetering van de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving beoogd. Het Bor maakt proceseisen, die voorheen alleen voor het proces van toezicht en handhaving golden, nu ook van toepassing op vergunningverlening en de afhandeling van meldingen. Zo worden gemeenten verplicht om hun uitvoerings- en handhavingsbeleid vast te leggen. Dat beleid moet zijn gebaseerd op een probleemanalyse en concrete doelstellingen bevatten. Ook moeten de prioriteiten duidelijk zijn en moet inzicht gegeven worden in de financiële en personele capaciteit die nodig is om de gestelde doelen te bereiken. De te volgen strategie en werkwijze moeten worden afgestemd tussen gemeenten onderling, met de omgevingsdiensten, de provincie en met de organen die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving. Dit moet uiteindelijk resulteren in een uitvoeringsprogramma voor de omgevingsdiensten. Periodiek rapporteren de omgevingsdiensten over de uitvoering en de daarmee bereikte resultaten. Op basis daarvan moet het college van B&W jaarlijks evalueren of de voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en of de beoogde doelen zijn bereikt. De evaluatie leidt mogelijk tot aanpassing van het gemeentelijk beleid.

Het Bor eist bovendien (art. 7.2, 7.3 en 7.7) dat op verschillende momenten tijdens deze beleidscyclus de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de (tussen)resultaten van het uitvoerings- en handhavingsbeleid, het uitvoeringsprogramma, de rapportage over de uitvoering en de evaluatie. Dat stelt de raad in staat controle op het college van B&W uit te oefenen. Tevens bieden die 'informatiemomenten' een goed aangrijpingspunt voor IBT want zonder goede en tijdige informatie aan de gemeenteraad zal de controle op het college niet plaats kunnen vinden. Het tijdig informeren van de gemeenteraad is daarmee ook een systeemindicator voor het interbestuurlijk toezicht.

3.2 Voorstel nieuwe indicator

Voorgesteld wordt om met ingang van 2018 voor de jaarlijkse IBT-rapportage voor het domein omgevingsrecht de volgende indicator te hanteren:

Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.

Met '**tijdig vastgesteld**' wordt bedoeld:

Voor het uitvoerings- en handhavingsbeleid: vóór 15 mei indien de evaluatie van het voorgaande jaar daartoe aanleiding geeft. Voor het uitvoeringsprogramma: vóór 1 februari van het jaar waarop dit programma betrekking heeft. Voor de evaluatie en de jaarrapportage over de uitvoering: vóór 1 mei van het jaar dat volgt op het jaar waarop dit verslag betrekking heeft.

In de jaarlijkse IBT-rapportage gelden voor de beoordeling van de gemeenten de volgende criteria:

Score groen: als

- het beleidsplan VTH vóór 15 mei door B&W is vastgesteld (indien de evaluatie van het voorgaande jaar daartoe aanleiding geeft) en de gemeenteraad en provincie Zuid-Holland vóór 15 juli van datzelfde jaar hierover zijn geïnformeerd én
- het uitvoeringsprogramma vóór 1 februari van het jaar waarop dit programma betrekking heeft door B&W is vastgesteld en de gemeenteraad en provincie Zuid-Holland vóór 1 april van datzelfde jaar hierover zijn geïnformeerd én
- de jaarrapportage en de evaluatie vóór 1 mei van het jaar dat volgt op het jaar waarop dit verslag betrekking heeft door B&W zijn vastgesteld en de gemeenteraad en provincie Zuid-Holland vóór 1 juli van datzelfde jaar hierover zijn geïnformeerd.

Score oranje: als het beleidsplan VTH, het uitvoeringsprogramma, de jaarrapportage en/of de evaluatie **niet later** dan één maand na bovengenoemde bijbehorende data zijn vastgesteld of als de gemeenteraad of de provincie Zuid-Holland **niet later** dan één maand na bovengenoemde bijbehorende data hierover zijn geïnformeerd.

Score rood: als het beleidsplan VTH, het uitvoeringsprogramma, de jaarrapportage en/of de evaluatie **niet of later** dan één maand na bovengenoemde bijbehorende data zijn vastgesteld, of als de gemeenteraad of de provincie Zuid-Holland **niet of later** dan één maand na bovengenoemde bijbehorende data hierover zijn geïnformeerd.

Bijlage 1: Verbetervoorstellen IBT-indicatoren ruimtelijke ordening en omgevingsrecht